

Pro rozšíření minoritních plodin

Narůstající poptávka po zdravých a nutričně bohatých potravinách vede producenty ke zvýšenému zájmu o pěstování a zpracování v dnešní době víceméně opomíjených neboli minoritních, avšak nutričně hodnotných plodin. Mezi ně se řadí pšenice špalda, pšenice dvouzrnka a jednozrnka, ale překvapivě i oves a žito. Na všechny tyto obilniny je zaměřen výzkum v rámci evropského projektu, koordinovaného Výzkumným ústavem rostlinné výroby v Praze.

Zuzana Fialová

Jak uvedla na setkání s novináři v Praze koordinátorka projektu Dagmar Janovská z této instituce s tím, že je třeba to komplexně řešit. „Jedna věc je, že to vyzkoumáte, ale musíte ten produkt i zpropagovat,“ zdůraznila. Podle ředitele výzkumného ústavu Pavla Čermáka se sice nečeká výrazný nárůst ploch, kde se budou tyto plodiny pěstovat. Podle něj projekt zasáhne asi deset procent zemědělské praxe a očekává se, že by se mohly výměry těchto plodin zvednout o jedno či dvě procenta. Důležité rovněž je, aby byl pro tyto komodity zajištěn odbyt. Martin Hutař, který je hlavním řešitelem za společnost Pro-Bio, poznamenal, že pohanka a pšenice špalda byly plodiny, které se v minulých le-

tech příliš nepěstovaly, ale dnes jsou zajímavými vývozními artiklem. „Špalda je jednou z mála plodin, jejíž prodej každoročně narůstá,“ řekl.

Podle Janovské projekt chce díky zvýšení produktivity, odolnosti, kvality a adaptability těchto podle odborníků neprávem opomíjených druhů přispět k jejich většímu rozšíření v Evropě. Cílem zkoumání bude také nalezení genů odolných vůči vybraným patogenům. Jak uvedl Čermák, zemědělci většinou chtějí dosáhnout co nejvyšší intenzity. „Jde o to, mít výkonné odrůdy, maximální výnos a získávat z toho maximální množství prostředků. Mnoho plodin však ztrácí svůj genetický potenciál přizpůsobovat se podmínkám prostředí, být odolné vůči chorobám, stresům a podobně,“ doplnil.

Janovská připomněla, že hodnocena bude i nutriční kvalita obilovin pro případné potravi-

nější techniku pěstování pro dosažení vysoké kvality i výnosů jak pro konvenční, tak pro

Koordinátorka projektu z Výzkumného ústavu rostlinné výroby Dagmar Janovská (zprava), ředitel tohoto ústavu Pavel Čermák a Martin Hutař ze společnosti Pro Bio informovali o novém mezinárodním projektu na podporu rozšíření minoritních plodin

Foto Zuzana Fialová

nářské využití. Výzkumníci budou jednotlivé plodiny zkoumat v různých půdně-klimatických zónách. U nejlepších genotypů pak vyberou neefektiv-

ekologické zemědělství. K hodnocení jednotlivých genotypů vybraných druhů budou v rámci výzkumu využity nové molekulárně-genetické metody.

„U nejlepších materiálů budou navrženy nové postupy zpracování pro výrobu pečiva, snídaníových cereálií nebo cukrářského zboží, připraveného ze směsí mouk obohacených o nutričně zajímavé mouky minoritních plodin s cílem vytvoření co nejlepšího výrobku,“ uvedla Janovská. Součástí projektu budou i čtyři případové studie s cílem navrhnout co nejeфективnější zvýšení tržního potenciálu minoritních obilnin ve vybraných zemích, konkrétně Česku, Turecku, Švýcarsku a Maďarsku.

Do projektu s názvem Healthy-MinorCereals, který je plánován na pět let, se po tuto dobu zapojí 16 subjektů z deseti evropských zemí. Projekt má rozpočet 6,5 milionu eur. U nás je takových rozsáhlých projektů velice málo. „Je to velice významná částka,

protože na národní programy a projekty se většinou poskytuje částka do výše jednoho milionu korun,“ podotkl Čermák s tím, že je to pro ústav významné nejen z finančního hlediska, ale i úrovní prestiže z celoevropského hlediska. „Tímto projektem se snažíme reagovat na požadavky zemědělské praxe a potravinářského průmyslu,“ zdůraznil Čermák.

Unikátnost projektu pak podle Janovské spočívá v komplexnosti řešení problematiky sahající od šlechtění přes pěstování až po zpracování obilí do finální potraviny. „Výsledky povedou k diverzifikaci plodin na evropských polích stejně, jako nabídnou nové potraviny s vysokou nutriční hodnotou,“ uvedla Janovská s tím, že chtějí zemědělcům nabídnout celou technologii. ■